

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Diatribai De Primis Veteris Frisiae Apostolis, Sive
Dissertationes, quibus eoru[m] anni, actus, res,
personae, loca, tempora in eorundem actis occurrentia,
discutiuntur, illustrantur, erroresque ab ...**

Bosschaerts, Willibrord

Mechliniae, 1650

124. Num S. Vvillibrordus aliquando suo Episcopatu renuntiarit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10958

DISSERTATIO CXXIV.

Num S. Willibrordus aliquando suo Episcopatu renuntiavit.

Lterum dubium est, Num S. Willibrordus aliquando defacto Episcopatu renuntiavit, Episcopale officium & Onus deposuerit. Non mouerem hanc quaestionem (Motu indignam) nisi me cogeret Adrianus Iunius Batauicę descriptor & quidam eius sequax. Iunius in sua Batauia asserit S. Willibrordum munus Praesulis exuisse idque ante conditum Monasterium Epternacense (conditum autem id est circiter annum 708. aut 709. prout supra diximus) in quo deinceps otio Monastico voluerit condescescere. Verba eius sunt: *Willibrordus Fr. suos Christiana pietatis rudimento imbuit. Postea relictis Praesulis munere veluti oneri impar ad Treuirorum Augustam concessit, quintoque ab ea urbe miliario horrido & salebroso loco inter montium iuga construxit Monasterium, Absternacum nomine, quod hodie Ehternacum vocatur.* Ita ille, scilicet Willibrordum dum Monasterium erigeretur, ab Apostolicis & Episcopalibus functionibus receptui cecinisse, ad otium monasticum confugisse. Iunium sequitur Petrus Montanus in descriptione dittonis Ultraiecinę ad tabulas Chorographicas Petri Karij. Verum haec omnia falsa sunt & S. Willibrordo strenuo heroe indignissima. Patet primo ex proxime dictis, vbi vidimus Willibrordum dum Bonifacio munus Antistitis imponere tentat (quod contigit anno 722. non ante, sed diu

post fundatum Epternacum) fuisse in Episcopatu & in eodem recusante Bonifacio permanisse.

Probatur 2. Carolus Martellus adhuc anno 728. dum Fethnam Ecclesie Ultraiectine daret, vocat S. Willibrord. Apostolicum virum, Dominum, Patrem in Christo & Archiepiscopum Ecclesie Traiectensis ibidemque sub sanctae conuersionis Coenobitali ordine custodem praesse. Vide infra dissert. 128.

Tertio, idem anno 728. aut 729. eidem Ecclesie donans alia, similiter Willibrordum vocat Episcopum (Traiectensem) & vult vt Dominus Willibrordus Episcopus praefatas res in ius & Dominum suum recipiat suorumque successorum Dominus Dei nomine ad possidendum, ita vt ibidem omni tempore proficiat in augmentum pro remedio animae suae &. Eodem anno Rohingus Antuerpiensium Princeps in diplomate quo S. Willibrordo donat Ecclesiam Castri Antuerpiensis & tertiam partem Telonei, similiter eundem vocat Apostolicum Dominum Episcopum, Patrem suum &c. Ambo diplomata infra recitabuntur. Eodem anno & secundum Trithemium (cui annus 6. Theodorici Regis est annus 732. etiam,) Willibrordus in testamento suo non semel Episcopum se vocat vtique Traiectensem. Extat testamentum apud Scribanium in Antuerpia: Miræum in codice donationum piarum impresso anno 1624. & infra suo loco profereamus.

Quarto, Beda de statu anni 731. agens ait: *Ipse autem Willibrordus cognomento Clemens adhuc superest (anno 731) longaiam venerabilis aetate utpote trigesimum & sextum in Episcopatu habens annum & post multiplices caelestis militia agones ad praemia remunerationis superna tota mente suspirans. Vides hic Willibrordum tricesimum sextum annum in Episcopatu habentem*

450 DE PRIMIS VETERIS FRISIAE APOSTOLIS
bentem in eodem adhuc perseverare. Bonifacius Archie-
piscopus Moguntinus S. Willibrordi discipulus ac post
eius obitum Ecclesiae Ultraiectinae curator in epistola ad
Stephanum Papam data circa annum 754. ait : *In illa sede*
(Traiectensi) & Ecclesia S. Salvatoris quam construxit predi-
cans (Willibrordus) usque ad debilem senectutem permansit & sibi
Coepiscopum ad ministerium implendum substituit & finitua lon-
gaeua vita diebus in pace migravit ad Dominum. Vbi primo nota
verba : In illa sede Traiectensi & Ecclesia S. Salvatoris quam con-
struxit predicans, verbo Dei ibidem seminando. Secun-
do, &c. sibi Coepiscopum ad ministerium implendum substituit,
& finitua longaeua vita diebus, &c. quibus ostenditur S. Wil-
librordum Coadiutorem Coepiscopum in extremis prop-
ter senium habuisse, attamen usque ad obitum cathedrae
Traiectensi insedisse, officium Episcopale impleuisse.
Quod idem designatur illis verbis : *usque debilem senectu-*
tem, longaeua vita diebus, quae proprie intelligantur octoa-
gesimo aetatis anno & sequentibus, sicuti S. Willibrordus
anno octoagesimo primo, secundum alios octoagesimo se-
cundo vitae ad Dō. migravit. Clarissime id ipsum insinuatur
praecedentibus eiusdem Epistolae verbis, quibus dicitur,
per quinquaginta annos Frisij praedicasse, quos ipse ex-
tra Britanniam non excessit, ut residui nulli fuerint ad de-
litescendum in Epternaco. Nullus praeterea Auctorum
tradidit ante demigrationem S. Willibrordi Episcopium
Traiectense vacasse, vel aliquem ei succenturiatum, po-
tius omnes contrarium vel expresse astruunt, vel apertissi-
me insinuant. Epternacenses saepe inuisit S. Willibror-
dus, apud eos tamen non haesit : Direxit monasterium &
tanquam Pater praefuit, Episcopatum tamen non dimisit,
quemadmodum in testamento suo, quo pluribus donarijs
Epternacenses afficit anno sexto Theodorici Regis se si-
mul

mul Episcopum & monasterij eustodem, gubernatorem profiterur; Similiter Gaspar Brusehii in Chronolog. Monast. Germaniæ Willibrordum in Epternacensi Monasterio Abbatis officium & simul Antistitis impleuisse,

Examinemus nunc paulisper rationem quare velit aduersarius S. Willibrordum deposito Antistitis officio monasticam quietem amplexatum: relictoque præfulis munere veluti oneri imparem ad Treuirorum Augustam concessisse &c. Potius te imparem oneri scribendæ historiæ ostendis Iunij. Aliquid forsan excusationis prætendes quod dicas, veluti oneri impar, non absolutè oneri impar. Sed reuerà sensus tuus est eum fuisse oneri Episcopali imparem ideoque secessus petijisse. Vnde hoc hausisti? vnde deprompsisti? non licet historico probo ex suo cerebro aliquid fingere. Omnes te anteriores auctores à strenuitate & dexteritate in munij Episcopalibus & Apostolicis plurimum extollunt S. Willibrord. Thiofridus Abbas Epternacensis qui ante quingentos annos scripsit, S. Willibrordum primum sanctæ Traiectensis Ecclesiæ Archipræsulem vocat lucidissimum totius mundi solem, gloriosissimum Antistitem. Ioannes Becanus in Willibrordo Episcopo primo indigitat electum Deo sacerdotè: Pipinum attendentem in B. Willibrordo magnam Euangelizandi constantiam exorando tandem obtinuisse per supplicationem assiduam, quatenus ipse vir Dei ad Romanam urbem accederet & à summo Pontifice benedictionem Episcopalem susciperet &c. vocat ibidem almissuū Patrem, Præsulem egregium, confessorem inclytum. Idem in Bonifacio Episcopo secundo ait: *Tempore quo S. Clemens Episcopus Traiectensis dignè rexit Ecclesiam &c.* Appellat Willibrordum Reuerendum Pontificem. Vide etiam epistolam Bonifacij ad Zachariam Pontificem & verba ex

ca supra citata. Heda in Willibrordo Episcopo primo ait, Aduenisse ex Britannia viros litteris, moribus & religionis sanctitate conspicuos &c. Horum Ducem & rectorem præcipuum Willibrordum (postea Clementem) vndecim fortissimorum Christi militum ad numerum Apostolorum stipatum cateruâ.

Petrus Nannius & Leijdensis supra lib. 13. asserunt Willibrordum semper fuisse festiuum, iucundum &c. quod firmitatis potius quàm infirmitatis est indicium. Molanus in indiculo SS. Belgij eum hoc ornat elogio:

*Vir virtute potens, diuino plenus amore,
Ore sagax, & mente vigil, & feruidus actus.*

Similia passim de ipso habent historici & antiquissima diplomata Caroli Martelli, quæ omnia minime imparitatem, verùm maximam paritatem, idoneitatem & strenuitatem in Apostolatu & Episcopatu Willibrordi ostendunt. Vnde Leijdensis supra cap. 34. de Villibrordo moriente agens: *fuit enim, inquit, beatissimus iste Archiepiscopus omni dignitate præclarus, statura decens, vultu honorabilis, facie venustus, corde lætus, consilio sapiens, ore iucundus, moribus compositus & in omni opere Dei strenuus. Tandem anno prædicto &c.*

Quibus verbis ostendit eum non in aliquo tempore aut in parte fuisse strenuum, sed toto tempore & omni parte officij.

Præter testimonia citata, S. Villibrordus in Antistitem à Deo singulariter est electus, signis & prodigijs præostensus. vide differ. 1. quare iustius credendum eum extitisse summè parem, summè aptum suis munijs, adeoque excellentem; quandoquidem Deus non nisi præclaros
ad

ad tale munus destinet, imo quos elegit, aptissimos reddat.

Secundò, quod Egbertus vir sagax ac prudens reliquis socijs emissis viris sanctis & industrijs Willibrordum eximium presbiterij gradu & meritis inter eos præfulgentem, vt loquitur Beda, præesse voluerit.

Quem non recte præfecisset, si alijs industria & fortitudine inferiorem agnouisset, aut imparem suo officio fore timuisset.

Vltimò, paritatem, idoneitatem S. Willibrordi abundè declarant fauores, beneficia, studia Pontificum tam Primariorum quàm Secundariorum in ipsum, insuper quæ ab ipso sunt scripta, facta, acta, & relicta.

Videtur lectum Iunio S. Willibrordum fuisse corporis tenerioris, non robusti &c. similia enim memini me apud aliquot authores legisse. Verum nò asserunt fuisse infirmæ, afflictæ valetudinis. Tenerius imbecilliusque corpusculum habuerit, adde, si velis, fluctuantis valetudinis, non propterea arguitur inidoneitas, imparitas ad officium.

Ingenio pollet cui vim natura negauit.

ET vt bene D. Bernardus epistola 254. in robusto ac vegeto corpore animus mollior atque tepidior iacet, ac rursus in corpore debili & infirmo fortior viget prætorque spiritus. Spiritus autem præcipuam aptitudinem efficit. Apostolus ille Trismegistus continuè de suis infirmitatibus conqueritur, addit tamen, Libenter gloriabor in infirmitatibus meis vt inhabitet in me virtus Christi: virtus in infirmitate perficitur: cum enim infirmor tunc fortior sum & potens. Ita placet diuinæ sapientiæ agere cum suis ministris, primò, vt in infirmis tan-

tam fortitudinem, patientiam, aliaque mira operando, virtutem potentiamque suam notam illustremque reddat.

2. ut is per quem operatur infirmitatis suae conscius nihil inde vendicet, sed vniuersam laudem vni tribuat Deo.

3. ad exercitium humilitatis patientiaeque eorum & ad cumulum meritorum. Gregorius primus Pontifex suam inualetudinem admodum deplorat. Attamen Pontificatum non deseruit; quinimo praecclaris & Heroicis dictis, scriptis & actis cognomen Magni tam apud Latinos, quam Graecos est indeptus: adeo defectus solidarum virium corporis officium non impedit. Est namque, dicente D. Augustino, fortitudo nostra infirmitatis in veritate cognitio, & in humilitate confessio. Et Hieron: ad Ctesiphontem: Hæc vna praesentis vitae perfectio est ut te imperfectum agnoscas, ut scilicet tibi diffidens, & de tuis viribus desperans, te totum per spem firmam in Dei potentiam conijcias; Deus enim humiles, & in se sperantes roborat, & omnipotentes facit, ait S. Bernard. serm. 85. in Cantica, ut nullis tentationibus, difficultatibus, laboribus, periculis, frangantur. Talia in Willibrordo considerasse oportuisset. Atque hæc satis ad tale paradoxum. In semitam repedamus.

D I S S E T.